

Berlín encara hi és

Després de la caiguda del mur de Berlín, la vella capital imperial esdevé una ciutat molt més interessant i emotiva per al visitant.

¿Recorden la pel·lícula *The day after*, el dia després? Doncs l'estiu del 90 és el primer "estiu després". ¿Cal

que en fem un repàs? Segurament no. El farciment d'informació sobre la vella capital imperial alemanya és tan gran que, s'agafés per on s'agafés, qualsevol comentari sobre Berlín quedaria curt i incomplet. No es deixin guanyar per l'actualitat, no s'afanyin, que hi haurà trossos de mur per a tothom, l'eficiència prussiana hi està compromesa. Per contra, no oblidin que el Berlín de sempre continua sent-hi, que no s'escapa. No siguin tan esnobs de dir que ara ja no cal visitar la ciutat del mur perquè no té emoció. Seria imperdonable. I en qualsevol cas, tampoc és ben bé així: Berlín continuarà oficialment dividit fins que no es dugui a terme la unió política de les dues Alemanyes. Així, doncs, l'emoció de travessar Berlín-Est amb cotxe o a peu per la duana de Checkpoint Charlie o fer-ho amb metro (incloent-hi el pas fantasma per les estacions mortes, on el temps va aturar-s'hi el 1961) continua exactament igual. La unió monetària entre els dos estats alemanys ha fet que s'hagin suprimit els antics tràmits monetaris a la duana. Els marcs orientals ja no existeixen. Cap a Berlín, doncs. A amarar-se d'història. No hi haurà mur, però l'emoció, per exemple, de trobar-se enmig de la immensa esplanada que hi ha davant de l'antic Parlament Alemany, més gran que

un camp de futbol, i saber que allò era gairebé un barri del Berlín antic abans de la destrucció que va dur la guerra, no ens la traurà ningú.

¿COM HI ANEM?

No cal demanar el visat anticipadament. Amb el passaport al dia n'hi ha prou. Els automobilistes obtenen la visa de trànsit cap a Berlín Oest directament a les duanes de la República Democràtica Alemanya situades a les autopistes de transbordament des de la RFA (Gudow-Zarretin, Helmstedt-Marienburg, Harleshausen-Wartha i Rudolphstein-Hirschberg). Si no es modifica la situació tradicional, està rigorosament prohibit aturar-se a l'autopista o abandonar-la per qualsevol altra sortida que no sigui la berlinesa. Per a fer-ho cal demanar una autorització.

A Berlín, per tren, pot arribar-s'hi travessant la frontera interalemanya pels passos fronterers de Buchen-Schwanheide, Helmstedt-Marienburg; Bebra-Gerstungen; Ludwigstadt-Probstzella o Hof-Gutenfürst. Consulteu amb la Companyia de Ferrocarrils Alemanys les ofertes de preus per anar a Berlín, n'hi ha de totes menes (informació a l'oficina de Turisme de Berlín, per escrit: Berlin Tourist Office, 1000 Berlin 30, Europa-Center, Tel. 030-2121234).

A Berlín, l'acolliment dels viatgers és meticulós i pràctic sempre que t'hi presentis en hores de feina. En les seves hores de feina, és clar. Si s'hi deixen caure sense cap intenció prèvia, el més pràctic és dirigir-se cap a l'oficina d'in-

formació turística més propera. Si hi arriben per tren o avió, les mateixes oficines de l'estació o de l'aeroport donen tota mena d'informació sobre càmpings, incloent-hi la reserva immediata d'una plaça en un hotel o una pensió, que de vegades quan s'arriba en segons quines condicions, és el més urgent (tel. de l'oficina d'informació de l'aeroport de Tegel: 41013145). No protestin si els cobren comissió pel servei, és normal (depèn de la categoria de l'hotel, a partir d'uns cinc marcs). Si arriben a Berlín Oest per carretera, es deixen endur pels senyals indicadors que porten a l'oficina principal de turisme de la ciutat. Són clars. Si són dels que els agrada patir resseguint des del cotxe en marxa els mapes de carrers de les ciutats que no coneixen, aquí tenen l'adreça de la seu a Berlín Oest en l'Ens Nacional Alemany de Turisme: Verkehrsamt, a l'Europe Center (entrada per la Budapest Strasse, tel. 7823031), obert de les 7'30 a les 22'30. Si són dels previsors, poden fer reserves de bestreta, segons les possibilitats econòmiques, a qualsevol dels més de 400 hotels i pensions de la ciutat. Els preus, els usuals a Europa: entre unes 6.000 ptes. i l'infinit, segons la categoria, per a la cambra doble, amb bany. En la majoria de casos s'hi inclou l'esmorzar (oblidau-vos de les torrades i el cafè, només formatge, embotit, ous...). Les pensions, aproximadament un 30 o un 40 per cent més barates. Els càmpings, molt bé de preu.

Berlín és una gran capital europea amb una oferta sociocultural de primera magnitud.

Cal tenir una mica clar què és el que s'hi va a fer perquè al·trament t'hi perds. L'oferta cultural és extraordinària: alguns dels millors museus del món són a Berlín, algunes de les millors manifestacions musicals també, congressos, teatres, pinacoteques. Per altra banda, Berlín és tan famós per la vida nocturna com per l'aliança entre el que és la ciutat i el seu entorn natural. No hem d'oblidar que, si parlem de Berlín Oest, ens estem referint gairebé a un petit país, més que a una ciutat. Entre tots dos Berlins arriben gairebé als 900 km. quadrats. Berlín Oest en té 481. Comparem-los amb els 97 de Barcelona o els 135 de València i ens adonarem del que significa. Molta fent desconex que més d'una tercera part del territori berlinès està composta per llacs, boscos i camps (Wasee, Schlachtensee, el famós Grunewald...) Berlín, amb el seu quilòmetre i mig de vora sorrenca llepant el Wansee, posseeix la platja fluvial interior més gran d'Europa. Al centre mateix de la ciutat, sense anar més lluny, hi ha el conegut parc del Tiergarten, que com el seu nom indica, conté el zoològic, un dels més rics en varietats d'espècies animals del món. Tot plegat, unit a una densitat de població no gaire gran, fa que ens trobem davant d'una ciutat amb una relació hab/km2 molt interessant (cosa que ha degut ajudar en el seu moment a mitigar la claustrofòbia provocada pel mur). A més a més, una de les característiques que defineix la ciutat ve donada per les mesures econòmiques preses el 1950 encaminades a

Dades útils

HOTELS BERLÍN-OEST:
(preus per cambra doble amb bany):

Frauenhotel Artemisia: Brandenburgische Strasse, 18. Tel. 878905. Entre 7.000 i 25.000 ptes. Hotel molt especial perquè només admet dones.

Steiggneberger: Los-Angeles Platz, 1. Entre 21.000 i 32.000 ptes. Gran luxe. Molt cèntric.

Savoy-Hotel: Fasanenstrasse, 9. Tel. 311030. Entre 20.000 i 25.000 ptes. Un dels més antics de Berlín. Va sobreviure a l'última guerra mundial.

Seehof: Liwrzensee-Ufer, 11. Tel. 320020. Entre 15.000 i 18.000 ptes. Vista tranquil·la sobre el Lietzensee.

Riehmers Hofgarten: Yorkstrasse, 83. Tel. 781011. Entre 10.000 i 13.000 ptes. Prop de Tempelhof, és una casa típica berlinesa d'època.

Econtel: Sömmerringtrase, 24. Tel. 344001. Sobre les 9.500 ptes. Modern. Prop de Charlottenburg.

Regina Hotel: Kurfürstendamm, 37. Tel. 8815031. Des de les 5.000 ptes. antic, però confortable i supercèntric.

HOTELS A BERLÍN EST:

Grand Hotel: Friedrichstrasse, 158. Tel. 20923253. A partir de 25.000 ptes. Màxim confort. Gran luxe.

Palasthotel: Karl-Liebknecht-Strasse, 5. Tel. 2410. des de 20.000 ptes. Al costat de l'Alexanderplatz i del famós pirulí televisiu de 360 mts. d'alçada (amb restaurant als 200 mts).

CÀMPINGS:

Kohlhasenbrück: (a la vora del llac Griebnitz). Neues Kreis/Ecke. Stubenrauchstrasse. Obert de l'I/IV al 30/IX.

Kladow: Krampnitzer Weg 111-117. Obert tot l'any.

fer-ne una mena d'aparador permanent de l'abundància i l'èxit del sistema capitalista. Per al turista consumidor. Berlín és el paradís. Tan sols en el Kurfürstendamm, amb els seus 3'5 quilòmetres de llarg, hi ha més de mil botigues de tota mena. Per als històrics de la compra, un bombó: a les Wittenbergplatz hi ha l'anomenat "KaDeVe", un del grans magatzems comercials més enormes del món, amb més de 43.000 metres quadrats d'exposició. Tot Berlín, de fet, és un gran magatzem. Era la pica capitalista clavada al cor dels comunistes i això és nota pertot arreu, a Steglitz, la zona per a viants coberta a Wilmersdorferstrasse, el Centre de Tegel, a Müllerstrasse, a Karl-Marx-Strasse o a la part vella de Spandau. La proposta indubtable és passejar. Desgastin les soles per Berlín, val la pena. Mentre li prenen el pols a la ciutat poden tastar les salsetxes berlineses, fetes al curry; poden treure el nas per una de les cerveseries, prendre un Persico, un cafè ben negre i una Berliner Weisasse, cervesa clara, l'especialitat de la ciutat. Si tenen més temps i diners, els recomanem un dels plats més exquisits de la gastronomia local berlinesa: la Havel-Aal-Grün, una mena d'anguila del riu Havel feta amb salsa verda.

En aquest sentit cal no oblidar que la xarxa de transport públic berlinès és extensa i cobreix pràcticament tot el territori. Amb autobús, metro (U-Bahn) o amb tren urbà de superfície (S-Bahn) es pot anar a tot arreu, cosa que en una ciutat de distàncies tan enormes com Berlín és imprescindible. Existeixen tota mena de targetes i cartes de descompte (Berlin-Ticket, uns 10 marcs, vàlid per a viatjar 24 hores amb transport públic). En situació de penúria econòmica és particularment interessant traslladar-se amb el tren de superfície. És el

MILITARISCH BE DINGE
WELTBURGERS ZUERSE

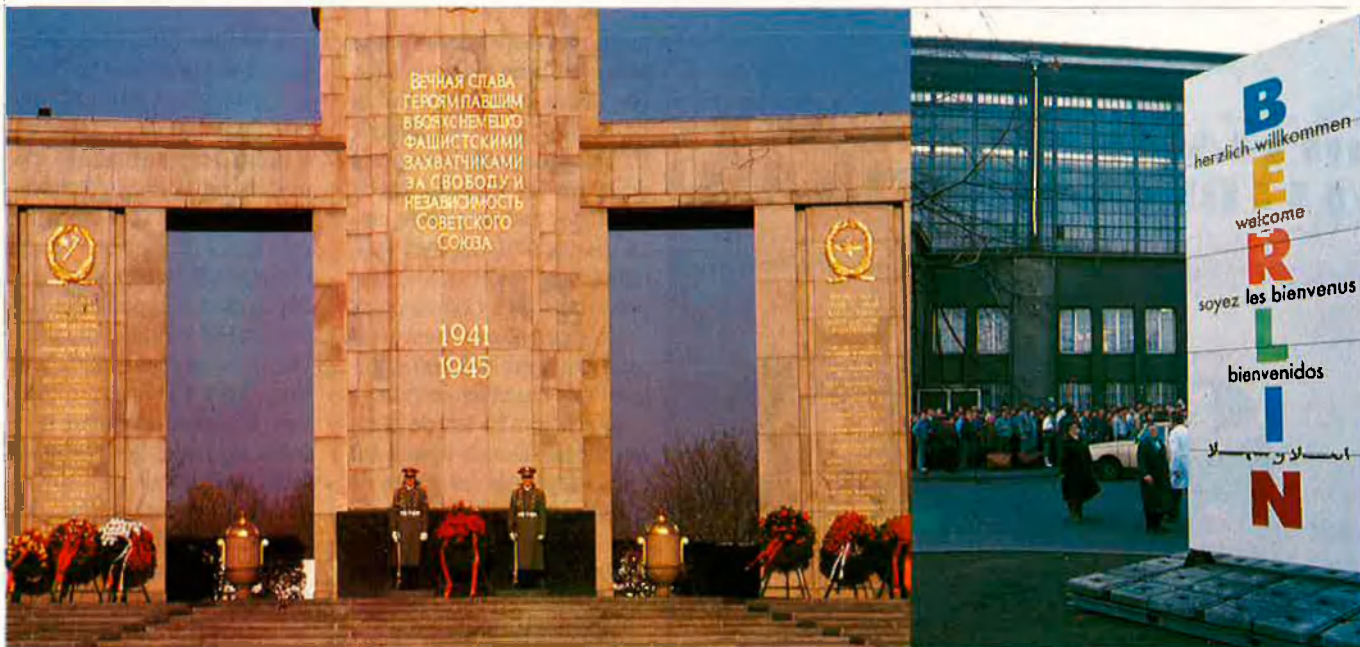
mitjà més vell i desballestat però ofereix un plaer inigualable: observar amb tranquil·litat Berlín des de les altures. És una excel·lent talaia per a descobrir les famoses parets decorades que omplen la ciutat. Es tracta de façanes anònimes, mig enderrocades, supervivents dels bombardejos de la guerra, que han estat pintades amb dibuixos gegants que enganyen la vista.

¿I què se n'ha fet, de la nit berlinesa? Doncs com a tot arreu, depèn de les ganes de conèixer coses i gent i dels diners que es tinguin. De nit, Berlín és una ciutat extraordinàriament viva i t'ofereix mil possibilitats d'escollir. Està oberta les vint-i-quatre hores del dia, de fet. Per començar, cal anar a sopar. Podran fer-ho bé, tant en restaurants de renom, al centre, com a les senzilles tavernes de barri. Per una altra banda, l'oferta és amplíssima i, segons els gustos, l'humor i la resistència, es pot triar qualsevol possibilitat. Berlín és una gran metròpoli, tocada per la bogeria de la seva esquizofrènia. Hi ha la programació teatral i concertística, d'alta qualitat (i que ara, amb la facilitat de trànsit a l'Est, permetrà de retre homenatge com cal al Berliner Ensemble, el teatre de Bertolt Brecht). Però també hi ha els teatres, els cafès-concert i els cabarets, de gran tradició. Son interessants el Dollywood (Kurfürststrasse, 114), el Chez Nous (Marburger Strasse, 100); New Eden in comptables, de totes menes, mesures i preus. Per als aficionats al jazz, un bon lloc és el Quasimodo (Kantstr. 12). Al Salsa domina el reggae (Wielandstr. 13). I no oblidem els bevedors de cervesa: els recomanem que facin un tomb pel Kudorf (entrada per la Joachimsthaler Strasse) o per la Sperlingegasse (Lietzenburger Strasse, 15) dos enormes conglomerats subterranis de tavernes especialitzades en cervesa.

I bé, que ningú s'espanti, que tot seguit parlem de la cosa estrictament cultural. Pel que fa als teatres i sales de concerts i representacions, els n'estalviem la llista detallada. No cal dir que sigui quina sigui l'època de l'any que visqui el viatger, hi trobarà algun esdeveniment d'importància. La temporada cultural dura tot l'any (en fem cinc cèntims a la fitxa final). Certàmens i festivals se succeeixen sense aturador. Al maig, per exemple, hi ha els festivals de teatre; a la tardor hi ha el festival del cinema; al novembre el festival de jazz, etc. L'Òpera de Berlín o l'Orquestra Filharmònica estan sempre al primer pla; grups de rock i jazz ofereixen concerts al Centre ICC, a la Deutschlandhalle o a la mateixa Filharmònica. L'Oficina de Turisme de Berlín envia qualsevol mena d'informació a tothom que la demani, sobre els esdeveniments culturals més importants.

I no oblidem els museus. Berlín, per les característiques de la seva evolució al llarg del temps, ha anat acumulant un fons museístic de primera magnitud. Fem una mica de memòria: ja a partir del 1470, els electors de Brandenburg van fixar-hi la residència oficial; del 1701 endavant, Berlín va esdevenir la capital del regne de Prússia. Els seus reis van donar cara i ulls al Berlín de l'actualitat: van construir gairebé tots els palaus, els monuments commemoratius, van fer-hi els parcs, les grans avingudes... El 1871 es va convertir en la primera capital del Reich alemany; el 1918 va proclamar-s'hi la República alemanya, després va ser la capital del III Reich hitleria, i finalment, perduda la guerra, va ser repartida i físicament dividida com tots sabem. Això fins a l'actualitat, que no sabem on ens durà. Això fa, doncs, que la llista de museus d'alta qualitat, tant d'interès local com general, sigui llarga. Ens referirem, perquè no

A l'Est s'ha optat per reconstruir i mantenir l'aspecte històric.

DOMENEK UMBERT

sigui dit, a una de les joies del fons artístic berlinès: el bust de la reina Nefertiti, exposat al Museu d'Art Egipci (Scholesstrasse 70, davant del castell). ¿Han sentit parlar de la síndrome de Stendhal? Doncs vagi amb compte perquè si la munió de japonesos que l'envolta tothora els permet de fer-li una miradeta, els atraparà sense remei. A la reina li falta un ull, però tant se val, els ho garanteixo.

¿I a l'Est? ¿O potser cal dir l'ex-Est? Abans que res cal avisar que, si no ha canviat la legislació al moment d'aparèixer aquest article, els visats de visita turística a Berlín Oriental són per a vint-i quatre hores i s'acaben a les dotze de la nit. Així doncs, com la Venta-focs, quan toquin les dotze campanades, cap a casa. Amb tot, els recomanem dues tavernes simpàtiques, la Zur-letzten Instanz (Waisenstr, 14) i la Clärchens Ballhaus (Auguststr, 24). ¿Qui no ha sentit parlar de l'avinguda Unter den Linden, l'avinguda entre els til·lers? Antigament travessava Berlín de cap a cap, d'Est a Oest. El mur va partir-la en dos i avui en dia, la part occidental es diu carrer del 17 de juny. L'antiga avinguda ha es-

devingut un símbol del que ha estat la vida berlinesa dels darrers 45 anys. A l'Oest, renovada a fons, plena d'edificis nous i lluents; a l'Est, s'ha optat per reconstruir i mantenir l'antic aspecte històric. El que no els recomanem és que vagin a l'Alexanderplatz després d'haver llegit el llibre d'Alfred Döblin *Berlin Alexanderplatz*. De la plaça berlinesa dels anys trenta sí que no en queda res, avui dia és una plaça grandiosa, moderna, sense trànsit, amb el gran hotel Stadt Berlon, el gran magatzem Centrum, la Casa del Mestre i un palau de congressos. La torre de la televisió de Berlín Est sobresurt per damunt de les teulades de la ciutat. Ja n'hem esmentat els 365 metres d'alçada, amb un restaurant gairebé al capdamunt que va girant sobre l'eix de la torre. Berlín Est també s'ha de passejar. Conserva tot sovint l'aire de l'antiga ciutat i en molts punts encara està fins i tot per reconstruir. De teatres, museus i edificis especials i recomanables, tants com en vulguin. No ens podem estar, però, de recordar que a la Bertolt-Brecht-Platz, hi ha el famós Berliner Ensemble, el teatre de Bertolt Brecht. També

Alguns esdeveniments interessants (juliol/agost/setembre)

Juliol:

- Concerts d'estiu a la Capella Eosander del castell de Charlottenbrug (diaris).
- Concerts d'instruments de vent en el castell de caça de Grunewald (diumenges alterns).
- Somni berlinès d'una nit d'estiu (festival d'arts varies, juliol/agost).
- La Bohème* de Puccini, Deutsche Oper Berlin.
- Jornades de Bach, cicle de concerts (del 2 al 8).
- Festa popular germano-americana (27/VII-15/VIII).

Agost:

- Els déus de l'Himàlaia, exposició repartida entre el museu d'art hindú i el d'etnografia. Tot el mes.

- Festa del barri de Kreuzberg (a la Katzbachstrasse, del 24 d'agost el 9 de setembre).
- Festa de la fantasia (prestidigitació a la Los Angeles Platz del 24 d'agost al 2 de setembre).

Setembre:

- 40 Festival berlinès d'arts varies.
 - Festa d'octubre berlinesa (Oktoberfest, del 14 de setembre al 14 d'octubre).
 - Rally d'automòbils Berlín-Praga (del 28 al 30).
 - Marató de Berlín (el dia 30).
- DOS LLIBRES**
Berlin-Alexanderplatz, d'Alfred Döblin.
Una princesa a Berlín, d'Arthur R. G. Solmsen.

es pot esmentar L'Opera Nacional Alemanya (Unter den Linden 7) o el cabaret Distel (Friedrichstrasse 101). Dels museus, el més conegut és el Pergamon Museum, considerat com el millor del món en Arquitectura. Només per veure la reconstrucció que hi tenen feta d'un carrer sencer de

l'antiga Babilònia, ja val la pena d'anar-hi. Està situat a l'anomenada Illa dels Museus, a l'esquerra de la Marx-Engels-Platz i del pont Monbijou. A part d'això, un lloc superagradable per fer una excursió a Berlín Oriental és el llac Müggel.

Lluís Anton Baulenas